

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10774/2558

บริษัทไทยอีท เอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ผู้ร้อง ขอบริษัทเงินทุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์เอ็น เอฟ เอส จำกัด ผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน เจ้าหนี้รายที่ 242 กับพวกผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 96, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 130, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/46 ทวิ, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/28, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/12, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/58, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 95, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 96, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/63, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/63, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60, ป.พ.พ. มาตรา 150, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/58, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/46 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 เป็นเจ้าหนี้มีประกันโดยมีที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้จำนองเป็นประกัน และมีข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนองว่า ในกรณีบังคับจำนองเอาทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดได้เงินสุทธิไม่พอชำระหนี้ หรือในกรณีผู้รับจำนองเอาทรัพย์สินที่จำนองหลุดเป็นสิทธิและราคาทรัพย์สินที่จำนองต่ำกว่าจำนวนหนี้ที่อยู่เท่าใด ลูกหนี้ผู้จำนองยอมชำระหนี้ที่ขาดนั้นจากทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ผู้จำนองให้แก่ผู้รับจำนองจนครบถ้วน จึงเป็นกรณีที่ตามกฎหมายลูกหนี้ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 ซึ่งรวมถึงเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 เกินกว่าราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน และหากลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีล้มละลาย เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 ย่อมมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 96 (3) หรือ (4) ซึ่งหมายความว่า เจ้าหนี้มีประกันเหล่านี้จะต้องได้รับชำระหนี้อย่างน้อยเท่ากับราคาทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน หนี้ส่วนที่เหลือจึงจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้ไม่มีประกันตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 130 (7) และการที่แผนฟื้นฟูกิจการที่มีการแก้ไขจัดให้เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 เป็นเจ้าหนี้มีประกันในกลุ่มที่ 2 ตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/46 ทวิ (2) ก็ย่อมแสดงว่าในจำนวนหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันนั้น นอกจากนี้เจ้าหนี้มีประกันจะใช้สิทธิบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันโดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการก็ได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/28 และแม้ว่าในระหว่างลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ เจ้าหนี้มีประกันจะถูกจำกัดสิทธิมิให้บังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ แต่การจำกัดสิทธินั้นจะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันอย่างเพียงพอตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/12 (6) และมาตรา 90/13 แผนฟื้นฟูกิจการจึงต้องไม่กระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันโดยเจ้าหนี้มีประกันที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามแผนจะต้องได้รับชำระหนี้เมื่อดำเนินการสำเร็จตามแผนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าราคาทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/58 (3) เมื่อพิจารณาสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในคดีล้มละลายในอันที่จะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 95 และมาตรา 110 วรรคสาม หรือเจ้าหนี้มีประกันอาจขอรับชำระหนี้โดยตราค่าทรัพย์สินหลักประกันแล้วขอรับชำระหนี้ส่วนที่ขาด ตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 96 (4) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหนี้มีประกันย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินหลักประกันจนเต็มจำนวนบุริมสิทธิที่ตนมีอยู่ เจ้าหนี้มีประกันจึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในมูลค่าปัจจุบันในวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนไม่น้อยกว่ามูลค่าทรัพย์สินหลักประกัน หากว่ายังไม่ได้มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มีประกันโดยเต็มจำนวนและในทันทีที่ศาลมี

คำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ลูกหนี้ย่อมจะต้องชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเนื่องจากการชำระหนี้ล่าช้านั้นเพื่อให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ามูลค่าทรัพย์สินหลักประกัน ส่วนการประเมินมูลค่าหลักประกันที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณานั้น เมื่อปรากฏว่าหลักประกันเป็นที่ดินพร้อมโรงงานซึ่งในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะมีการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ในส่วนนี้ต่อไป มิได้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินหลักประกันไปในราคาบังคับขายแต่อย่างใด ราคาประเมินที่เหมาะสมซึ่งจะนำมาใช้ก็คือ ราคาตลาดอันมีราคา 228,788,921 บาท หากใช้ราคาบังคับขายอันมีราคา 148,974,000 บาท ไม่ การที่ข้อเสนอขอแก้ไขแผนกำหนดให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 80 ของต้นเงินตามแผนฟื้นฟูกิจการที่มีการแก้ไขเดิม ซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแล้วนั้นย่อมไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่มีการแก้ไขแล้วย่อมผูกพันบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งการขอแก้ไขดังกล่าวยังเป็นการกระทบสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในอันที่จะได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ผู้บริหารแผนจะอ้างราคาบังคับขายทรัพย์สินหลักประกันเพื่อแสดงว่าเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ได้รับชำระหนี้มากกว่ากรณีที่ศาลพิพากษาให้ล้มละลายหาได้ไม่ เนื่องจากกิจการของลูกหนี้มิได้ปิดลง ทั้งไม่มีค่าใช้จ่ายในการขายทรัพย์สินหลักประกันแต่อย่างใด ดังนี้ การประเมินราคาทรัพย์สินตามข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผนจึงเป็นการประเมินราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยมิชอบ ทำให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไม่ได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/58 (3) ประกอบมาตรา 90/13 อันมีผลให้เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 อาจได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่มีการขายทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/63 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 90/58 (3) ทั้งเป็นการขัดต่อผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่มีการแก้ไขซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้วซึ่งไม่อาจทำได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัทไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ และตั้งบริษัทไทยอีท รีไววัล จำกัด เป็นผู้ทำแผน ต่อมา มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยมีบริษัทไทยอีท รีไววัล จำกัด เป็นผู้บริหารแผน ภายหลังศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน แล้วมีคำสั่งเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผนและมีคำสั่งเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน แล้ว ต่อมาผู้บริหารแผนยื่นข้อเสนอขอแก้ไขแผนตามคำร้องและขอแก้ไขข้อเสนอขอแก้ไขแผนตามคำร้องตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/63 ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดประชุมเจ้าหนี้และที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับข้อเสนอขอแก้ไขแผนและขอแก้ไขข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/63 ประกอบมาตรา 90/46 (2) แล้วขอให้ศาลพิจารณาเห็นชอบด้วย ข้อเสนอขอแก้ไขแผนและขอแก้ไขข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้งกำหนดวันนัดพิจารณาให้บรรดาเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้บริหารแผนทราบโดยชอบแล้ว เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ผู้คัดค้าน ยื่นคำคัดค้านว่า เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 เป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ 2 เจ้าหนี้มีประกันที่ไม่ได้จัดไว้ในกลุ่มที่ 1 โดยเป็นเจ้าหนี้สถาบันการเงิน เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ลงมติไม่ยอมรับข้อเสนอขอแก้ไขแผนและขอแก้ไขข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน เนื่องจากเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 จะได้รับ

ชำระหนี้ตามแผนน้อยกว่ากรณีที่ขายหลักประกันนำมาชำระหนี้ กล่าวคือ แผนกำหนดวิธี
การชำระหนี้แก่เจ้าหนี้กลุ่มที่ 2 คือ การชำระหนี้ต้นเงินโดยผ่อนชำระรายไตรมาสรวมทั้งสิ้น 11 ปี
เป็นเงิน 68,222,408.75 บาท โดยส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 242 เป็นเงิน 51,171,727.13 บาท ส่วน
ของเจ้าหนี้รายที่ 445 เป็นเงิน 17,050,681.62 บาท และการชำระหนี้โดยแปลงเป็นหุ้นบุริมสิทธิ
ของลูกหนี้ โดยแปลงจากต้นเงิน 34,177,406.13 บาท ส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 242 เป็นเงิน
25,635,519.66 บาท ส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 445 เป็นเงิน 8,541,886.47 บาท รวมต้นเงินที่ได้รับ
ชำระหนี้ตามแผน 102,399,814.88 บาท ปัจจุบันเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ได้รับชำระหนี้จาก
การผ่อนชำระต้นเงิน 7,535,523.05 บาท และจากหุ้นบุริมสิทธิของลูกหนี้ 3,417,800 หุ้น ในราคา
หุ้นละ 10 บาท จึงยังไม่ได้ชำระหนี้ต้นเงิน 60,686,885.70 บาท หลักประกันการชำระหนี้ของ
เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 คือที่ดินโฉนดเลขที่ 5287 และ 13064 ตำบลบางสมัคร อำเภอ
บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งปัจจุบันมีราคาประเมิน 226,376,000 บาท
การที่ผู้บริหารแผนเสนอแก้ไขแผนกรณีชำระหนี้คืนก่อนกำหนดให้แก่เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2
เพียงร้อยละ 80 ของต้นเงินคงค้าง โดยเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 จะได้รับชำระต้นเงินคืน
48,549,508.56 บาท รวมเป็นต้นเงินที่จะได้รับชำระหนี้ตามข้อเสนอขอแก้ไขแผนทั้งสิ้น
88,274,232.85 บาท แต่หากเอาหลักประกันออกขายเพื่อชำระหนี้จะได้ในราคา 226,376,000
บาท ซึ่งเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากหลักประกันมากกว่ากรณีได้รับ
ชำระหนี้คืนก่อนกำหนดที่มีการเสนอขอแก้ไขแผน ซึ่งไม่ชอบด้วยกฎหมายที่คุ้มครอง
เจ้าหนี้มีประกันต้องได้รับชำระหนี้ตามแผนไม่น้อยกว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันและ
ข้อเสนอขอแก้ไขแผนที่ให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากการค้ำประกันเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้ครบถ้วนตาม
แผน ก็ขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง ประกอบมาตรา
90/63 ขอให้คำสั่งไม่เห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนยื่น
คำชี้แจงว่า หลักประกันดังกล่าวลูกหนี้ได้จำนองเพื่อเป็นประกันหนี้แก่สถาบันการเงิน 9 ราย
รวมทั้งเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตกลงว่าหากต้องบังคับ
จำนองก็ให้แบ่งเงินสุทธิต่อให้แกผู้รับจำนองแต่ละราย ตามแผนที่ขอแก้ไขมีจำนวนหนี้คงค้าง ณ
วันที่ 1 มกราคม 2549 โดยเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 เจ้าหนี้มีประกันมียอดหนี้ค้างชำระ
220,888,669.25 บาท จะได้รับชำระต้นเงินคืนเป็นรายไตรมาสพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือน
ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในไตรมาสที่ 2 ของปี 2556 และให้สิทธิแปลงหนี้เป็นทุนในอัตราต้นเงิน 1
บาท ต่อหุ้นสามัญ 1 หุ้น รวม 5 ครั้ง ครั้งที่ 1 ภายใน 30 วัน หลังจากศาลเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอ
แก้ไขแผนครั้งที่ 2 ถึงที่ 5 ทุกสิ้นไตรมาส หลังจากการขอใช้สิทธิครั้งที่ 1 แต่ไม่มีเจ้าหนี้รายใดขอใช้
สิทธิแปลงหนี้เป็นทุน ผู้บริหารแผนจึงชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ไปตามแผน สินทรัพย์ของลูกหนี้ตาม
งบดุล ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 มีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 476,923,842 บาท ผู้บริหารแผนประเมิน
มูลค่าสินทรัพย์กรณีต้องบังคับขายเมื่อลูกหนี้ล้มละลายเป็นเงิน 228,788,921 บาท โดยส่วนของ
หลักประกันมีมูลค่าบังคับขาย 148,974,000 บาท ในขณะที่ลูกหนี้มีต้นเงินคงค้างตามแผน ณ วันที่
1 มกราคม 2549 เป็นเงิน 283,110,327.72 บาท กรณีลูกหนี้ล้มละลายทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมด
สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีบุริมสิทธิตามกฎหมายและชำระหนี้ได้เฉพาะเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1
และที่ 2 เพียงร้อยละ 55.05 เท่านั้น ในขณะที่กรณีดำเนินการตามแผนที่แก้ไข เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1
และที่ 2 จะได้รับชำระหนี้ถึงร้อยละ 80 ซึ่งมากกว่ากรณีลูกหนี้ต้องล้มละลาย เจ้าหนี้รายที่ 242
และที่ 445 มียอดหนี้ค้างชำระ ณ วันที่ 1 มกราคม 2549 เป็นเงิน 60,686,885.72 บาท หากได้รับ

ชำระหนี้ตามข้อเสนอขอแก้ไขแผนจะได้รับเป็นเงิน 48,549,508.58 บาท มากกว่ากรณีบังคับขาย หลักประกันซึ่งจะได้รับเงินส่วนเฉลี่ยเพียง 33,410,314.08 บาท ส่วนการที่ข้อเสนอขอแก้ไขแผนให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด หากขัดต่อกฎหมายก็ไม่กระทบกับข้อเสนอขอแก้ไขแผน ส่วนอื่น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งรายงานสรุปข้อเสนอขอแก้ไขแผนและขอแก้ไขข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน ตามหนังสือสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศาลล้มละลายกลาง พิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเสนอขอแก้ไขแผนที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดไปเสียทีเดียวขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง ตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 ไม่มีผลบังคับ แต่มีใช้รายการสำคัญจึงไม่กระทบความสมบูรณ์ของข้อเสนอขอแก้ไขแผนส่วนอื่น ส่วนที่เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 อ้างว่าหากนำหลักประกันออกบังคับขายได้เงิน 226,376,000 บาท เป็นราคาที่ประเมินเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549 มีมูลค่าบังคับขายหากลูกหนี้ล้มละลาย ส่วนที่ผู้บริหารแผนอ้างว่ามูลค่าบังคับขายเป็นเงิน 148,974,000 บาท นั้น ได้ผ่านการวิเคราะห์แผนจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ฟังได้ว่าเจ้าหนี้ทั้งหลายจะได้รับชำระหนี้ตามข้อเสนอขอแก้ไขแผนมากกว่ากรณีลูกหนี้ล้มละลาย จึงมีคำสั่งเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมในขั้นนี้ให้เป็นพับ เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ผู้คัดค้านอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยศาลฎีกาอนุญาตให้อุทธรณ์ได้ เฉพาะประเด็นที่ว่า ข้อเสนอขอแก้ไขแผนประเมินราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไม่ชอบ ทำให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไม่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/58 (3) ประกอบมาตรา 90/13 หรือไม่ ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ผู้คัดค้านว่า ข้อเสนอขอแก้ไขแผน ประเมินราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไม่ชอบ ทำให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไม่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/58 (3) ประกอบมาตรา 90/13 หรือไม่ ตามข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน ข้อ 5.2 การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ในส่วน of เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 จากแผนเดิม ซึ่งกำหนดการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้กลุ่มที่ 2 (เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 คือ 1. การรับชำระต้นเงินโดยผ่อนชำระรายไตรมาส รวมทั้งสิ้น 11 ปี เป็นเงิน 68,222,408.75 บาท (ส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 242 เป็นเงินต้น 51,171,727.13 บาท ส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 445 เป็นเงินต้น 17,050,681.62 บาท) 2. การรับชำระหนี้โดยแปลงหนี้เป็นหุ้นบุริมสิทธิของลูกหนี้ โดยแปลงจากหนี้เงินต้นจำนวน 34,177,406.13 บาท (ส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 242 เป็นเงินต้น 25,635,519.66 บาท ส่วนของเจ้าหนี้รายที่ 445 เป็นเงินต้น 8,541,886.47 บาท) โดยเป็นหุ้นบุริมสิทธิของลูกหนี้จำนวน 3,417,800 หุ้น ในมูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมต้นเงินที่ต้องได้รับจากแผนเป็นจำนวน 102,399,814.88 บาท แก่เป็น ในระหว่างดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ ในกรณีที่ลูกหนี้สามารถจัดหาเงินกู้โดยการ Refinance หรือสรรหาผู้ร่วมลงทุนได้ หนี้เงินต้นคงเหลือทั้งหมดของเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 จะได้รับชำระโดยการชำระหนี้ครบก่อนกำหนด จำนวนร้อยละ 80 ของเงินต้นคงค้าง โดยไม่มีดอกเบี้ยภายใน 15 วัน นับจากวันได้รับเงินกู้จากการ Refinance หรือจดทะเบียนเพิ่มทุน ทั้งนี้ไม่เกิน 3 เดือน นับจากวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่แก้ไขหรือขยายระยะเวลาตามความเห็นชอบของคณะกรรมการเจ้าหนี้ สำหรับหนี้เงินต้นส่วนที่เหลือ ตลอดจนหนี้ในส่วนของการดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าธรรมเนียม เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นใดที่ค้างชำระอยู่ทั้งหมดในวันที่ได้รับชำระหนี้ จะได้รับการปลดหนี้ทั้งจำนวน รวมทั้งสัญญาใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนี้ตามแผนเดิมจะถูกระงับ เมื่อลูกหนี้

ชำระหนี้ครบถ้วนเสร็จสิ้นตามแผนที่แก้ไข เห็นว่า เมื่อเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 เป็นเจ้าหนี้มีประกัน โดยมีที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้จำนองเป็นประกันและมีข้อตกลงตามหนังสือสัญญาต่อท้ายสัญญาจำนองข้อ 5 ว่า ในกรณีบังคับจำนองเอาทรัพย์สินจำนองขายทอดตลาด ได้เงินสุทธิไม่พอชำระหนี้หรือในกรณีผู้รับจำนองเอาทรัพย์สินที่จำนองหลุดเป็นสิทธิและราคาทรัพย์สินที่จำนองต่ำกว่าจำนวนหนี้ยู่เท่าใด ลูกหนี้ผู้จำนองยอมชำระหนี้ที่ขาดนั้นจากทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ผู้จำนองให้แก่ผู้รับจำนองจนครบถ้วน จึงเป็นกรณีที่ตามกฎหมายลูกหนี้ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 ซึ่งรวมทั้งเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 เกินกว่าราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน หากลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีล้มละลาย เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 ย่อมมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 96 (3) หรือ (4) ซึ่งหมายความว่า เจ้าหนี้มีประกันเหล่านี้จะต้องได้รับชำระหนี้อย่างน้อยเท่ากับราคาทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน ส่วนที่เหลือจึงจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้ไม่มีประกันตามมาตรา 130 (7) และการที่แผนฟื้นฟูกิจการที่มีการแก้ไขจัดให้เจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 เป็นเจ้าหนี้มีประกันในกลุ่มที่ 2 ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 ทวิ (2) นั้น ก็ย่อมแสดงว่าในจำนวนหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่มีเจ้าหนี้มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันนั้น นอกจากนี้กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ เจ้าหนี้มีประกันจะใช้สิทธิบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการก็ได้ตามมาตรา 90/28 และแม้ว่าในระหว่างลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเจ้าหนี้มีประกันจะถูกจำกัดสิทธิมิให้บังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับ คำร้องขอ แต่การจำกัดสิทธินั้นจะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันอย่างเพียงพอตามมาตรา 90/12 (6) และมาตรา 90/13 แผนฟื้นฟูกิจการจึงต้องไม่กระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้มีประกัน โดยเจ้าหนี้มีประกันที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามแผนจะต้องได้รับชำระหนี้เมื่อดำเนินการสำเร็จตามแผนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าราคาทรัพย์สิน อันเป็นหลักประกันตามมาตรา 90/58 (3) เมื่อปรากฏว่าทรัพย์สินหลักประกันมีราคาตลาดเป็นเงิน 228,788,921 บาท และมีราคาบังคับขายเป็นเงิน 148,974,000 บาท เมื่อพิจารณาสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในคดีล้มละลายในอันที่จะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน ตามมาตรา 95 และมาตรา 110 วรรคสาม หรือเจ้าหนี้มีประกันอาจขอรับชำระหนี้โดยตราทรัพย์สินหลักประกันแล้วขอรับชำระหนี้ส่วนที่ขาดตามมาตรา 96 (4) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เจ้าหนี้มีประกันย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินหลักประกันจนเต็มจำนวนบุริมสิทธิที่ตนมีอยู่ เจ้าหนี้มีประกันจึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในมูลค่าปัจจุบันในวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนไม่น้อยกว่ามูลค่าทรัพย์สินหลักประกัน เช่นนี้ หากว่ายังไม่ได้มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มีประกันโดยเต็มจำนวนและในทันทีที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ลูกหนี้ย่อมจะต้องชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเนื่องจากการชำระหนี้ล่าช้านั้น เพื่อให้เจ้าหนี้มีประกันได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ามูลค่าทรัพย์สินหลักประกัน ส่วนการประเมินมูลค่าหลักประกันที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณานั้น เมื่อปรากฏว่าหลักประกันเป็นที่ดินพร้อมโรงงานซึ่งในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะมีการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ในส่วนนี้ต่อไป มิได้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินหลักประกันไปในราคาบังคับขายแต่อย่างใด ราคาประเมินที่เหมาะสมซึ่งจะนำมาใช้ก็คือราคาตลาด การที่ข้อเสนอขอแก้ไขแผนกำหนดให้เจ้าหนี้มีประกันคงได้รับชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 80 ของต้นเงินตามแผนฟื้นฟูกิจการที่มีการแก้ไขเดิม ซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแล้วนั้นย่อมไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากผลคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่มีการแก้ไขแล้วนั้น ย่อมมีผลผูกพันบุคคลที่

เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ทั้งการขอแก้ไขยังเป็นการกระทบสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในอันที่จะได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ผู้บริหารแผนจะอ้างราคาบังคับขายทรัพย์สินหลักประกันเพื่อแสดงว่าเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ได้รับชำระหนี้มากกว่าในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ล้มละลายหาได้ไม่ เนื่องจากกิจการของลูกหนี้มิได้มีการปิดลง ทั้งไม่มีค่าใช้จ่ายในการขายทรัพย์สินหลักประกันแต่อย่างใด ดังนี้ การประเมินราคาทรัพย์สินตามข้อเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผน จึงเป็นการประเมินราคาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยไม่ชอบ ทำให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไม่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 90/58 (3) ประกอบมาตรา 90/13 อันมีผลให้เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 อาจได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่มีการขายทรัพย์สิน อันเป็นหลักประกันเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/63 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 90/58 (3) ทั้งเป็นการขัดต่อผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่มีการแก้ไขซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ซึ่งไม่อาจทำได้ ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนส่วนนี้มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 242 และที่ 445 ฟังขึ้นพิพากษาแก้เป็นว่า ไม่เห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนเฉพาะข้อ 5.2 การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ในส่วน of เจ้าหนี้กลุ่มที่ 1 และที่ 2 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งศาลล้มละลายกลาง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

อนันต์ วงษ์ประภารัตน์ · ทศนีย์ จันสัจจัย ธรรมเกณฑ์ · จินดา ปั่นทะโชติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/10774/2558>